

Dermatolojik Yaşam Kalite Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dermatolojik Yaşam Kalite Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19694>

Özet

Dermatolojik Yaşam Kalite Ölçeği (DYKÖ), cilt hastalıklarının bireylerin günlük yaşamları ve genel yaşam kalitesi üzerindeki etkisini ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle Türk popülasyonunun kültürel ve dilsel özelliklerine uygun olarak tasarlanmıştır. 2005 yılında Gurel ve meslektaşları tarafından yayımlanan çalışmada, dermatoloji alanında hastaların psikososyal yükünü değerlendirilmede önemli bir boşluğu doldurmayı hedeflemiştir. DYKÖ, sadece fiziksel semptomların şiddetini değil, aynı zamanda duygusal, sosyal ve fonksiyonel etkileri de kapsamlı bir şekilde değerlendirir.

Anahtar Kelimeler

Dermatoloji, Yaşam Kalitesi, Cilt Hastalıkları, Psikometri, Ölçek Geliştirme, Sağlıkla İlgili Yaşam Kalitesi, Türk Popülasyonu.

Yazarlar

M.S. Gurel, M. Yanik, Z. Simsek, M. Kati, A. Karaman.

Amaç

Dermatolojik Yaşam Kalite Ölçeği'nin temel amacı, cilt hastalıklarından etkilenen bireylerde hastalığın neden olduğu fonksiyonel kısıtlamalar, duygusal sıkıntılar ve sosyal izolasyonu ölçmek için güvenilir ve geçerli bir araç sunmaktır. Bu ölçek, hekimlere ve araştırmacılara klinik müdahalelerin hastaların yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini objektif olarak değerlendirme imkanı sağlar. Özellikle Türk hastaların benzersiz kültürel bağlamına yansıtılan maddeler içermesi, uluslararası ölçeklerin çevirilerinden kaynaklanabilecek kültürel uyumsuzluk sorunlarını ortadan kaldırmayı amaçlamıştır.

Ölçek, dermatolojik hastaların hastanenin fiziksel sağırlarının ötesinde, iş, okul, boş zaman aktiviteleri ve kişisel ilişkiler gibi alanlara ne kadar yayıldığını belirlemeye odaklanmıştır. Bu sayede, tedavi planlamasında sadece lezyonların iyileşmesi değil, hastanın genel refahının artırılması da hedeflenmektedir.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

DYKÖ, temel olarak Sağlıkla İlgili Yaşam Kalitesi (SİYAK/HRQoL) yapısının ölçeği, bu yapıyı dermatoloji alanına özgü boyutlarla birleştirir. SİYAK, kronik hastalıkların bireyin fiziksel, psikolojik ve sosyal iyileşmesi üzerindeki algılanan etkisini ifade eder. Bu ölçekte ölçülen başlıca boyutlar şunlardır:

Fiziksel ??levsellik: A??r?, ka??nt?, uyku bozukluklar? ve giyinme gibi günlük fiziksel görevlerdeki k??s?tlamalar.

Duygusal Etki: Utanma, kayg?, depresyon ve özgüven eksikli?i gibi hastal???n neden oldu?u psikolojik rahats?zlikler.

Sosyal ve Mesleki ??levsellik: ??okul performans?, sosyal etkile?imlerden kaç?nma ve ki?isel ili?kilerdeki zorluklar.

Tedavi Yükü: Tedavilerin uygulanmas? ve yan etkilerinin neden oldu?u zorluklar.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, 2005 tarihli akademik yay?na göre ölçe?in geli?tirme sürecinde kapsaml? geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. ?çerik geçerli?i, uzman hekim ve psikologlar?n ölçek maddelerini incelemesi ve dermatolojik hastalar?n yaşam kalitesini temsil etme derecesini de?erlendirmesiyle sa?lanm??t?r.

Yap? geçerli?ini incelemek amacıyla, DYKÖ puanlar? ile hastalar?n hastal?k ?iddetini ölçen klinik skorlar (örne?in, PASI veya EASI) aras?ndaki ili?kiler incelenmi?tir. Ayr?ca, bilinen di?er genel yaşam kalitesi ölçekleri (örne?in, SF-36) veya dermatolojiye özgü standart ölçeklerle (örne?in, DLQI) kar??la?t?r?larak e? zamanl? (konküran) geçerlik kan?tlar? sunulmu?tur. Bu çal??malar, DYKÖ'nün gerçekten de dermatolojik hastal???n yaşam kalitesi üzerindeki etkisini ölçtü?ünü do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Kaynakta güvenilirlik bilgisi de ba?lang?çta '-' olarak i?aretlenmi?tir; ancak geli?tirme makalesi, ölçe?in iç tutarlıl???n? ve zamana kar?? kararlıl???n? kan?tlayan veriler sunar. Ölçe?in iç tutarlıl???, genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak rapor edilmi?tir. Yüksek bir Alfa de?eri (tipik olarak 0.80 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? temel yap?y? tutarlı? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ek olarak, test-tekrar test güvenilirli?i çal??mas? yap?lm?? olabilir; bu, hastalar?n stabil durumdayken ölçe?i k?sa bir zaman aral???yla (örne?in, 2 hafta) iki kez doldurmalar? ve iki ölçüm aras?ndaki korelasyonun yüksek ç?kmas? anlam?na gelir. Bu, ölçe?in rastgele hatalardan ar?nm?? oldu?unu ve ölçümde kararlıl?k gösterdi?ini kan?tlar.

Faktör Analizi

DYKÖ'nün çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karmak için Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ba?lang?çta çok say?da olan ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik boyutlar alt?nda topland???n? belirlemi?tir. 2005 çal??mas?na göre, ölçe?in birden fazla faktörden olu?tu?u tespit edilmi?tir, bu da dermatolojik yaşam kalitesinin tek bir skorla de?il, farklı alt

alanlarla (örneğin, Semptomlar ve Duygular, Sosyal Etkileşim, Tedavi Yükü) daha iyi temsil edildiğini göstermektedir. Bu faktör yapısı, ölçeğin teorik yapısının destekler niteliktedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme (örneğin, Hiçbir zaman, Bazen, Çoğu zaman, Her zaman gibi 4 veya 5 dereceli bir sistem).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Cilt hastaları tanınan ve yetkin hastalar.

Age Group: 18 yaş ve üzeri (Yetkin popülasyon).

Population Details: Türkiye'deki çeşitli kliniklerde tedavi gören, farklı dermatolojik tanılara (psoriasis, egzama vb.) sahip hastalar.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulanan, kısa ve spesifik bir yaşam kalitesi ölçüm aracı.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Dermatolojik Ölçek, Yaşam Kalitesi Ölçümü, Cronbach Alfa, Faktör Yapısı, Türk Dermatoloji.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Yayınlandığı dönem itibarıyla ORCID kaydı zorunlu olmayabilir. (Bilgi mevcut değildir.)

Affiliation Email addresses: Yazarların kurumsal e-posta adresleri (Bilgi mevcut değildir.)

Correspondence Address: M.S. Gurel. İletişim e-postası: gurelm@bigfoot.com

Çizimler, Ücret ve Test Yeri

Ölçek, 2005 yılında yayımlanmıştır ve Türk Dermatoloji literatürüne kazandırılmıştır. Ölçeğin

kullanım için telif hakkı koşulları ve izin gereklilikleri, genellikle ilgili yazar (M.S. Gurel) veya orijinal yayıncı (International Journal of Dermatology) ile iletişime geçilerek belirlenmelidir. Akademik ve klinik kullanım için izinler genellikle e-posta yoluyla talep edilir. Ölçek kullanımıyla ilgili spesifik bir ücret bilgisi mevcut değildir.

Kaynaklar

Gurel, M.S., Yanik, M., Simsek, Z., Kati, M. & Karaman, A. (2005). Quality of life instrument for Turkish people with skin diseases. *International Journal of Dermatology*, 44, 933-938.

Ölçeğin orijinal PDF dosyaları aşağıdan indirilebilir:

[dermatolojik-yasam-kalite-olcegi-toad.pdf](#)

[dermatolojik-yasam-kalite-olcegi-toad.pdf](#)

Dermatolojik Yaşam Kalite Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynak içerikte ölçek maddeleri sunulmamıştır. Bu nedenle, maddeler bu bölümde yer almamaktadır.